

Kannonkoskelle

pottelivat päälle suolaa, ja antoivat näitä leipiä meille lapsillekin syötäväksi. Sitä en muista, maksoivatko munkit asumisestaan, mutta maitoa ei

ainakaan tarvinnut antaa heille velaksi. Hyvin hoitivat sen homman. Varmaan heillä oli rahaa, arvelee Kauppinen.

Suitsukkeen käry jäi mieleen

Munkit kokoontuivat myös Kauppisille pitämään jumalanpalveluksia. Kauppinen muistaa, että jumalanpalveluksia oli ainakin aamuisin ja iltaisin. Erityisesti hänen mieleensä on jäänyt kamarista tulvahtava suitsukkeen käry.

–He toivottivat meidät kyläläisetkin mukaan jumalanpalveluksiin, ja niissä käytiinkin. Oli elämys olla niissä mukana, sillä heidän uskontonsa oli meille outo ja vieras.

Munkkien mukana oli yksi suomen kielinen tulkki, joka hoiti asioita muiden puolesta.

Paikallisten ystävälliseen asenteeseen ja auttamishaluun saattoi vaikuttaa sekin, että Valamo oli liitetty Suomen ortodoksisen kirkon alaisuuteen 1917.

Munkkeja pidettiin suomalaisina venäjän kielestä huolimatta.

Matkalaiset uupuivat evakossa

Sekä Niemelän talon asukkaat että Kauppinen perheen vieraat olivat niin vanhoja ja huonokuntoisia, että he eivät osallistuneet talon töihin. Evakomatka oli todellakin raskas, ja moni matkalainen uupui. Kannonkosken hautausmaalla lepää 27 Valamon luostarin munkkia, joille on pystytetty muistokivi. Munkkien muistokiven viereen on lisäksi pystytetty kahdelle Kannonkoskella pois nukkuneelle pyykkärinunnalle valkoinen ortodoksiristi.

Seurakunta hoitaa hautapaikat

Molempia hautapaikkoja hoitaa Saarijärven seurakunnan Kannonkosken kappeliseurakunta.

–Hautapaikkojen hoito

Piispalan koululle majoitettiin osa sotaa pakenevista munkeista. Ryhmäkuva on otettu Piispalan harjun rinteessä kesällä 1940. Kuva Uuden Valamon luostarin kokoelmista.

Urho Kauppinen oli vastassa Valamon luostarin evakkomunkkeja, kun he saapuivat Hilmonkosken kylälle.

on meille kunnia-asia, toteaa Kannonkosken kappeliseurakunnan kappalainen **Yrjö Kauramäki**.

Kauramäki ei tiedä varmasti, miksi munkit hakivat turvaa juuri Kannonkoskelta.

–Ehkä he katsoivat kartasta,

että sisämaa on kaukana pommitusreiteistä. Joka tapauksessa ison yhteisön evakkomatka oli aika ainutkertainen tapaus. Heille oli varmasti suuri menetys jättää kaunis Valamon saari, pohtii Yrjö Kauramäki.

Luostarielämä jatkuu Heinävedellä

Sodan aikana Valamon luostarin rakennuksista suurin osa tuhoutui. Pääkirkko säilyi kuitenkin ehjänä. Helmi-maaliskuussa 1940 luostari evakuoitiin kokonaan. Kerrotaan, että Isä Simforian meni pääkirkon kellotorniin 19.3., ja mahtava Pyhä Andreaksen kello löi 12 kertaa merkiksi luostarin kuolemasta. Luostari luovutettiin tämän jälkeen Neuvostoliitolle.

Suurin osa luostarin omaisuutta saatiin pelastettua Suomen armeijan kuoma-autoilla helmikuussa 1940. Saman vuoden syksyllä luostari osti Heinäveden Papinniementä kartanon ja perusti sinne Uuden Valamon luostarin. Siitä tuli myös Kannonkosken evakkomunkkien uusi koti.

Anne Mietala

Linssit ja riisi koristavat pääsiäismunia

Kananmunien maalaaminen ja koristelemine kuuluvat pääsiäiseen. Keitettyjen tai puhallettujen kananmunien lisäksi askarteluun sopivat puu-, massa- ja muovimunat.

Pääsiäismunien koristelemine on hauska vaihtoehto perinteiselle munien maalaamiselle. Koristeluun voi käyttää esimerkiksi askarteluun tarkoitettuja strasseja, paljetteja, helmiä ja satiininauhoja, jotka liimataan kiinni munan kuoreen.

Näyttäviä koristemunia voi tehdä myös edullisemmin. Koristeina voi käyttää kotikeittiön erivärisiä kuiva-aineita, kuten makaroneja, linssejä, riisiä ja papuja. Lisäksi tarvitaan vain nestemäistä liimaa, muniä ja mielikuvitusta.

Pääsiäismunien koristeluun sopivat erityisen hyvin punaiset ja vihreät linssit sekä keltainen jyvämakaroni. Ne päällystävät valkoiset munankuoret keväisiin väreihin. Koristeiden kiinnitykseen

pitää muistaa käyttää myrkytöntä liimaa, jos kananmunat on tarkoitettu syötäväiksi. Koristeita ei ole tarkoitus syödä.

Kuivata kennossa

Liimaa voi levittää koko kananmunan kuoreen silloin, kun siihen kiinnitetään vain yhtä koristetta. Levytyksen jälkeen munan voi kierittää koristeissa, jotka tarttuvat tasaisesti liimapintaan.

Pyöreät linssit ja kuviomakaromit näyttävät kuitenkin

paremmalta, jos ne kiinnitetään kuoreen yksi kerrallaan, joko vierekkäin tai hiukan liittain. Kiinnitysapuna voi käyttää pinsettejä, jos sormet tuntuvat liian kömpelöille.

Liima pitää levittää osioissa, jos koristemunaan tulee kuviota tai useita erilaisia koris-

teita. Kananmunien koristelu kannattaa aloittaa ylhäältä alaspäin, jolloin koristemuna voi olla tuettuna esimerkiksi munakupissa tai kananmunakennossa. Molemmat ovat oivallisia apuvälineitä myös valmiiden pääsiäismunien kuivatusalustoina.

Koristemunat, joiden pohjana on käytetty askartelumunia tai pelkkiä kananmunankuoria, säilyvät hyvin. Pääsiäisen jälkeen ne voi pakata tyhjiin kananmunakennoon odottamaan seuraavaa sesonkia.

Anna-Kaisa Jäntti

Pääsiäisjänis tuo suklaata

Pääsiäisjänis on monelle suomalaiselle tuttu vieras. Se on alunperin kotoisin saksalaisesta pääsiäiskulttuurista, johon se ilmestyi jo 1600-luvulla.

Pääsiäisjäniksellä on tapana tuoda suklaamunia lasten koteihin pääsiäisyönä, eli pääsiäislauantain ja pääsiäissunnuntain välisenä yönä.

Pikkuväelle piilossa olevien suklaamunien etsiminen

on pääsiäisen kohokohta. Piilot ovat usein aiemmilta vuosilta tuttuja. Perheen perinteiden mukaan pupu piilottaa munat esimerkiksi raiuohopesään, pipoon, sängyn alle tai kenkään.

Keski-Eurooppalaisen uskomuksen mukaan pääsiäisjänis kiertele talojen pihossa ja piilottaa munat ruohikkoon, josta lapset niitä etsivät. Jänis

tuo munia kuitenkin vain kilteille ja ahkerille lapsille.

Munantuojan tehtävää toimittaa joissakin perheissä pääsiäiskukko, jolla ei kuitenkaan ole samanlaista historiaa kuin jäniksellä.

(Lähde:Seljavaara Anu & Kärjä Päivi 2005. Juhlat alkakoot!WSOY.)

Värikkäitä, eläväpintaisia pääsiäismunia on pakko koskea. Koristeita ei usko keittiökaapin tarvikkeiksi ilman lähempää tarkastelua.